

The background of the page features a large, faint watermark of the seal of the University of Valencia. The seal is circular and contains the text "DEI GRA REX ARAGONVM • ALEXANDER PP VI VALENTINVS FERDINANDVS" around the perimeter. In the center of the seal is a shield with a crown on top, and a diamond-shaped shield with vertical stripes is positioned above it.

GRAU DE DRET

GUIA ACADÈMICA

ANEXO

**DRET PROCESSAL III
(PROCÉS PENAL)**

CURS 2019/2020

Prof. Julia Temporal

Grup X

1.-DADES D'IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura	DRET PROCESSAL III
Caràcter	Obligatori i quadrimestral
Titulació	Dret
Departament	Dret Administratiu i Processal
Professorat	Nom Professor: <i>Julia Temporal Contreras</i> <i>Professora Associada de Universitat</i> <i>Departamento de Dret Administratiu i</i> <i>Processal</i> <i>Despatx: 3P06</i> <i>e-mail:m.julia.temporal@uv.es</i>
Tutories	<i>Dimecres i Dijous de 16:30 a 17:30 h</i>
Horari de classe	<i>Dimecres i Dijous de 19:00 a 20:30 h</i> <i>Aula N315</i>

2.-OBJETIUS GENERALS

Els objectius generals a aconseguir amb l'assignatura de Dret Processal III(Procés Penal), són l'adquisició dels coneixements bàsics entorn de la tutela processal penal, reflectida en la trilogia estructural sobre la qual s'assenta la Teoria General del Dret Processal, més concretament:

- En primer lloc, es pretén acoblar els conceptes jurídic-processals vistos en part general sobre la jurisdicció, l'acció i el procés, així com els seus principis i la seua lectura constitucional i jurisprudencial, als seus correlatius en matèria de tutela processal penal i als béns jurídics per ella protegits.

- L'estudi de la jurisdicció penal, analitzant els seus principis, els jutjats i tribunals i la seua competència. Igualment queden inclosos els casos de col·laboració judicial supranacional. Per al seu desenvolupament pràctic s'exercitarà la resolució de nombrosos casos, amb supòsits de fet, maneig de formularis, exposicions en classe, i, si escau, visita als jutjats penals.

- L'estudi del procés penal, la seua diferent estructura procedimental, amb especial recalcamet en l'exercici pràctic dels diferents actes processals conformadors del mateix, des de l' inici fins a la finalització. Es plantejaran dubtes entorn de la pràctica forense en relació amb algunes institucions i els problemes de la transversalitat en la seua aplicació en els diferents processos penals o sistemes que conviuen en l'ordenament jurídic.

- L'estudi dels processos especials i de les especialitats procedimentals, que exigirà grans dosis de treball pràctic per part dels alumnes, preparació de qüestions prèvies a l'aula, discussions i plantejaments de les bases essencials que els emparen

3.CONTINGUTS

MÍNIMS

L'assignatura d'Introducció al Dret Processal comprèn quatre grans blocs de contingut:

1º) **Part Introductòria:** Sistemes processals penals i la seua inclusió en l'actual sistema espanyol, així com les grans línies dels processos existents en l'ordenament jurídic, distingint entre els ordinaris i els especials, amén de les especialitats procedimentals.

2º) Subjectes del procés: Anàlisi de la competència judicial, els subjectes del procés penal- parts, tant des del punt de vista de l'acusació (distingint la pública, particular i popular) com des del punt de vista de l'acusat. Referència específica als subjectes en un eventual

procés civil acumulat

al

penal.

3º) Una tercera part del contingut del programa es dedica a l'estudi dels **actes específics del procés**, distingint amb caràcter general entre la fase de recerca i la posterior fase de judici oral, sense perjudici de la referència a la sentència, els efectes i la possible impugnació i sistema de recursos en el procés penal. S'analitzen de manera individualitzada els actes d'iniciació del procés, els actes de recerca, les mesures cautelars, els actes d'imputació, la prova en el procés penal des de la seua conceptualització i significat en el sistema processal penal fins a l'estudi detallat de cadascun dels mitjans de prova.

4º) L'última part del programa és l'estudi específic dels **diversos processos**. En primer lloc els ordinaris (ordinari per delictes greus, abreuçat i judici per delicte lleu) per a passar a analitzar en el segon bloc, les especialitats procedimentals i els processos especials.

4. DESTRESES I COMPETÈNCIES A ADQUIRIR

- Entendre els principis i finalitats del procés penal i les seues característiques específiques enfront del procés civil.
- Saber utilitzar la LOPJ i esbrinar la competència en qualsevol supòsit de fet que es plantege en un procés penal.
- Entendre les tècniques investigadores i probatòries en el sistema punitiu i diferenciar-les del sistema processal civil.
- Saber reconèixer les actuacions processals d'un supòsit de fet real.
- Familiaritzar-se amb els Jutjats.
- Capacitat crítica aplicada al raonament, que li porte a poder situar-se en diferents posicions processals segons li siga requerit, ja com part acusadora, ja com a part acusada o ja com a tribunal decisor.
- Comprometre's a treballar individual i col·lectivament i gaudir en l'aprenentatge.
- Començar les perquisicions per a esbrinar l'eixida professional més convenient.

5.-TEMARI

TEMA 1. Introducció

I.-La garantia jurisdiccional en l'aplicació del dret penal. II.-Els sistemes processals penals III.- Acomodació del procés als imperatius de l'aplicació del dret penal. IV.- La constitucionalització de la regulació: a) De la jurisdicció. b) De l'acció. c) Del procés. d) Garanties específiques

TEMA 2. La competència

I.- Extensió i límits de la jurisdicció espanyola en l'ordre penal II.-La competència penal. III.-Els criteris d'atribució de la competència A) Objectiva; B) Funcional; C) Concrecions; D) La competència objectiva ordinària; E) Territorial.- Tractament processal.- IV.- La connexió penal

TEMA 3. Les parts

I.- Concepte de part. A) Part en sentit formal; B)Classificacions. Pluralitat de parts .II.-Les parts acusadores :A) El Ministeri Fiscal B) Els acusadors popular i particular C) L'acusador privat .- Postulació processal dels acusadors. III.- Part acusada i Postulació processal. II.- L'absència de l'investigat - acusat: A) En el procés ordinari; B) En el procés abreujat; C) En el procés per delictes lleus . III.- Les parts en el procés civil acumulat: A) Els actors civils; B) Els demandats responsables civils.

TEMA 4. L'objecte del procés

I.- L'objecte del procés penal a) Concepte, característiques i rellevància b) La incidència de la qualificació jurídica- penal. II.- Els elements identificadors de l'objecte del procés a) El fet criminal investigat b) La persona acusada III.- La connexió d'objectes. IV.- L'objecte del procés civil acumulat

TEMA 5. El procediment preliminar (La instrucció)

I. Concepte A) Funcions; B) Naturalesa jurídica II. El procediment preliminar judicial.III. El procediment preliminar del Ministeri Fiscal IV. L'actuació de la Policia Judicial. V. Les parts en el procediment preliminar.

TEMA 6.Actes d'iniciació

I. Iniciació del procediment preliminar per notícia de tercers: A) La denuncia B) La querrela. II. Iniciació d'ofici del procediment preliminar

TEMA 7. Actes d'investigació

I. Les diligències d'investigació. II. Els actes d'investigació en particular. Classes. III. Entrada i registre en lloc tancat. IV. Registre de llibres i papers. V. Detenció de la correspondència postal i telegràfica. VI. Intervenció de les comunicacions telefòniques. VII. Diligència de filmació en llocs públics. VIII. Declaració de l'investigat. IX. Declaracions de testimonis. X. Acaraments (acaraments). XI. Informes pericials. XII. Reconeixement judicial. XIII. Determinació del delictes, les seues circumstàncies i presumptes autors: A) El cos del delictes; B) Determinació del presumpte delinqüent i de les seues circumstàncies personals XIV. Unes altres actes d'investigació: A) Intervencions corporals directes; B) La prova d'alcoholèmia i substàncies psicotròpiques; C) Circulació o lliurament vigilat d'estupefaents i altres substàncies, objectes, elements, espècies o materials; D) Utilització d'agents «encoberts ».

TEMA 8.- Mesures cautelars

I- Concepte i característiques. II- Funció i classes de mesures. III- Pressupostos. IV- La detenció: concepte, modalitats i duració. V- Lliurament del detingut i actuacions del Jutge. VI- Garanties i drets del privat de llibertat: A) Drets del detingut en la *Lecrim. B) Procés d'habeas corpus (EL 6/84, 24-5)

TEMA 9. Mesures cautelars específiques.

I. Presó provisional: concepte, característiques, pressupostos, modalitats, duració, indemnització i abonament. II. Llibertat provisional: característiques, pressupostos i obligacions. III. Mesures de protecció i seguretat de les víctimes de violència de gènere. IV. Procediment d'adopció de les mesures V. Mesures cautelars patrimonials: fiança, embargament, anotació preventiva, pensió provisional, intervenció immediata del vehicle, mesures de protecció a les víctimes de violència de gènere, intervenció judicial de persones jurídiques

TEMA 10. La imputació i terminació del procediment.

I. La imputació en sentit general. En sentit Formal II. El processament: A) Concepte i característiques B) Efectes (processals i extraprocessals). C) Recursos. III. Terminació del procediment preliminar. A) Del sumari. B) De les diligències prèvies i urgents

TEMA 11.-El judici oral

I. Estructura i principis informadors . II.-L'alternativa sobre l'enjudiciament.III. El sobreseïment o obertura del judici oral: A) Concepte; B) Classes; C) Pressupostos del sobreseïment lliure; D) Pressupostos de l'arxiu provisional; E) Efectes respectius; F) Procediment; G) Mitjans d'impugnació. IV.- Els pressupostos processals: A) Concepte i tractament; B) Consideració particular dels articles de pronunciament previ. V. L'acusació: Actes acusatoris. VI. La defensa VII. Els informes finals. VIII. La conformitat de l'acusat IX. La tesi de desvinculació de l'òrgan judicial

TEMA 12. La prova.

I. Concepte i objecte II. Elements típics de la prova: A) La presumpció d'innocència B) Càrrega de la prova. C) Valoració lliure III. Procediment probatori: A) Proposició B) Admissió C) Pràctica IV. Prova amb violació de drets fonamentals: Drets que es protegeixen; Ineficàcia

TEMA 13. Les proves en particular

I. Declaració de l'acusat: Negativa a contestar. Contestació exculpatòria, contradictòria o falsa. Acceptació de responsabilitat. II. Declaració de testimonis. Pràctica i valoració. Protecció de testimonis. III. Prova pericial: Prova *preconstituïda o ex novo. Possibilitat de recusació. IV. Altres proves per a conformar la convicció judicial.

TEMA 14. La vista Oral

I.- Publicitat de les sessions. II.- Suspensió de la vista: A) Requisits generals. B) Causes genèriques de suspensió. III.- Característiques generals de la vista oral: A) Lloc, dia i hora de celebració. B) Citacions. C) Policia de Sala. D) Desenvolupament de les sessions. E) Acta.

TEMA 15. Terminació del procés penal .

I.- La sentència penal: A) Concepte i classes: condemnatòria i absolutòria; B) Formació; C) Requisits interns; D) Continguts particulars . II.- Les qüestions prejudicials: A) Concepte; B) Classes; C) Tractament processal; D) Casos específics.

TEMA 16. Els mitjans d'impugnació.

I.- Els mitjans d'impugnació: A) Delimitació del tema; B) El dret a recórrer en el procés penal; C) Efectes suspensiu i extensiu dels

recursos; D) Disseny del sistema de recursos. II.- Recursos no devolutius: A) Recurs de reforma; B) Recurs de súplica.- III.- Recursos devolutius ordinaris: A) L'Apel·lació ; B) Recurs de queixa contra resolucions interlocutòries com a substitutiu de l'apel·lació.- Recursos devolutius instrumentals.- La queixa per denegació d'un altre recurs. IV.- Recursos devolutius extraordinaris: el recurs de cassació: A) Regulació i naturalesa; B) Característiques generals.V- Resolucions recurribles.vi- Motius de cassació: A) Per infracció de llei; B) Per trencament de forma; C) Per infracció de precepte constitucional.VII- Cassació per a la unificació de doctrina. VIII- Resolució del recurs IX- Procediment.

TEMA 17. Efectes del procés

I.- Els efectes del procés. II.- La cosa jutjada : A) Fermesa (o cosa jutjada formal); B) La cosa jutjada material.III.- La impugnació de la cosa jutjada jutjada: A) El judici de revisió; B) El recurs d'Anul·lació. IV.- Les costes: A) Imposició; B) Taxació; C) Impugnabilitat.

TEMA 18. Els processos ordinaris

I.- El procediment ordinari: A) Període sumarial; B) Període intermedi; C) Període plenari o judici oral. II.- El procediment abreujat: A) Origen; B) Àmbit d'aplicació; C) Característiques generals; D) Estructura.III.- Procediment per delictes lleus.

TEMA 19. Els processos especials.

I. Procés amb implicació de menors . II. Judicis ràpids. III Procediment davant el Tribunal del Jurat

TEMA 20. L'execució penal.

I.- L'execució penal: concepte, naturalesa jurídica i fonts legals i òrgan competent. II.- El títol executiu.III.- Incidents en l'execució: A) Suspensió de condemna; B) Substitució de la pena privativa de llibertat; C) Revisió de títols executius per al compliment de penes imposades per delictes connexos; D) Suspensió de l'execució per trastorn mental del condemnat; E) Suspensió de l'execució per admissió a tràmit del recurs d'amparo.IV.- Terminació de l'execució: A) Causa normal; B) Causes anormals.V.-L'execució de les penes privatives de llibertat: A) Principis; B) Actes preparatoris de l'execució; C) Suposats.- VI.- L'execució de la pena pecuniària.VII.- L'execució dels restants tipus de penes.

6.- VOLUM DE TREBALL :

A)Docència teòrica (presencial) : Al llarg del curs s'explicaran en classe els conceptes i institucions processals més rellevants de cadascun dels temes , seguint l'ordre que s'indica en el programa .

B)Activitats aplicades (presencial):consistirà en la resolució de casos pràctics proposats , per als quals serà necessari el maneig de textos legals , formularis i jurisprudència , sobre determinació dels òrgans judicials competents per a la instrucció i fallada (en instància i recursos) dels processos penals; sobre determinació del procés penal adequat; sobre capacitat, legitimació i postulació processal de les parts; i sobre els criteris d'adopció de les mesures cautelars penals; redacció d'escrits de part (denúncia, querella, qualificacions provisionals, i recursos).

C)Activitats aplicades (no presencial): que consistirà o bé que l'alumne acudisca a un Jutjat de lo Penal (a València, tots els Jutjats penals es troben a la Ciutat de la Justícia) i faça un informe sobre quatre judicis , sobre la base d'una plantilla que es facilitarà a través de l'aula virtual o bé,el lliurament d'un treball individual de simulació d'un o diversos procediments penals . La data límit per al seu lliurament serà l'últim dia de classe.

D)Activitat complementària obligatòria: l'alumne haurà d'acudir i participar activament en els seminaris i tallers que s'organitzen i que es comunicaren amb la deguda antelació , que permetrà sumar 0'5 punts en la part teòrica .

6.-AVALUACIÓ DE L'APRENTATGE

L'avaluació dels coneixements sobre les matèries del programa s'efectuarà:

1º) Mitjançant un examen final escrit sobre el temari , que s'efectuaran dins del període oficial d'exàmens , amb un valor de 70%.

2º) Avaluació contínua , amb un valor del 30% sobre la nota final:

-20% casos pràctics, activitats aplicades i qüestionaris de teoria.
Recuperable

-10% assistència i participació continuada durant les classes .La valoració d'aquesta activitat requerirà l'assistència com a mínim a 22 sessions . No recuperable .

Per a aprovar l'assignatura és imprescindible aprovar la part teòrica, només se sumarà a la nota final l'avaluació contínua i l'activitat complementària ,si s'ha aprovat la part teòrica .

7.-BIBLIOGRAFIA DE REFERÈNCIA

- Bibliografia bàsica per al desenvolupament i estudi de L'assignatura:

- MONTERO AROCA, J./GOMEZ COLOMER, J.L./ MUNT REDÓ, A./BARONA VILAR, S., Dret Jurisdiccional III, València, Tirant lo Blanch, última edició

Lleis:

- Llei d'Enjudiciament Criminal.
- Llei Orgànica del Poder Judicial
- Lleis processals penals especials: Llei del jurat, menors, Llei de Protecció Integral contra la Violència de Gènere.

- Bibliografia complementària, que pot servir per a ajudar a ampliar i aprofundir la mateixa :

- BARONA VILAR, S. Solució extrajudicial de Conflictos, Tirant lo Blanch, 2007.
- MARTÍNEZ GARCÍA, I., Actes de recerca i Il·licitud de la prova, Tirant lo Blanch, 2009.
- BRU CATENA, V., CORTS DOMÍNGUEZ, V.,
- DE L'OLIVA SANTOS, A.; ARAGONESOS I UNS ALTRES.

- Altres materials:

- Bases de dades jurídiques -disponibles en la xarxa de la Universitat de València-: Tirant on line, Iustel, Aranzadi-Westlaw, etc.
- Formularis processals penals, disponibles en la Biblioteca i en algunes de les bases de dades esmentades.